

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

**ONTWERP V1
(TEORIE)
FEBRUARIE/MAART 2017**

PUNTE: 100

TYD: 3 uur

**Hierdie vraestel bestaan uit 12 bladsye.
Hierdie vraestel moet in volkleur gedruk word.**

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit SES vrae.
2. Daar is drie keusevrae in hierdie vraestel. Lees die opsies aandagtig deur.
3. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings:

AFDELING A: Ontwerpgeletterdheid (30 punte)
VRAAG 1 tot 3

AFDELING B: Ontwerpgeskiedenis (30 punte)
VRAAG 4

AFDELING C: Ontwerp in 'n sosiokulturele/omgewings- en volhoubare konteks (40 punte)
VRAAG 5 en 6
4. Lees die vereistes vir elke vraag aandagtig deur.
5. Beantwoord in volsinne en vermy die opnoem van feite. MOENIE in tabelvorm antwoord NIE.
6. Gebruik die puntetoekenning om te bepaal hoeveel tyd jy aan elke vraag moet bestee.
7. MOENIE dieselfde feite en voorbeelde in verskillende vrae herhaal NIE.
8. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: ONTWERPGELETTERDHEID**VRAAG 1: 'ONGESIENE' VOORBEELDE****Beantwoord ÓF VRAAG 1.1 ÓF VRAAG 1.2.**

1.1

FIGUUR A: *The Daddy Cool Bling Bar* deur Studio Botes
(Suid-Afrika), 2013.

Analiseer die gebruik van die volgende element en beginsels in FIGUUR A hierbo:

- Balans
- Fokuspunt
- Ritme
- Kontras
- Fatsoen

(5 x 2) [10]

OF

1.2

FIGUUR B: **Eklektiese en herwonne reeks meubelontwerpe** deur Reform Studio (Egipte, Afrika), 2015.

Oortuig daarvan dat ontwerp probleme kan oplos, het ons tekstieldrade uit hergebruikte plastieksakke ontwikkel, wat tans die basis van sy ontwerpe vorm.

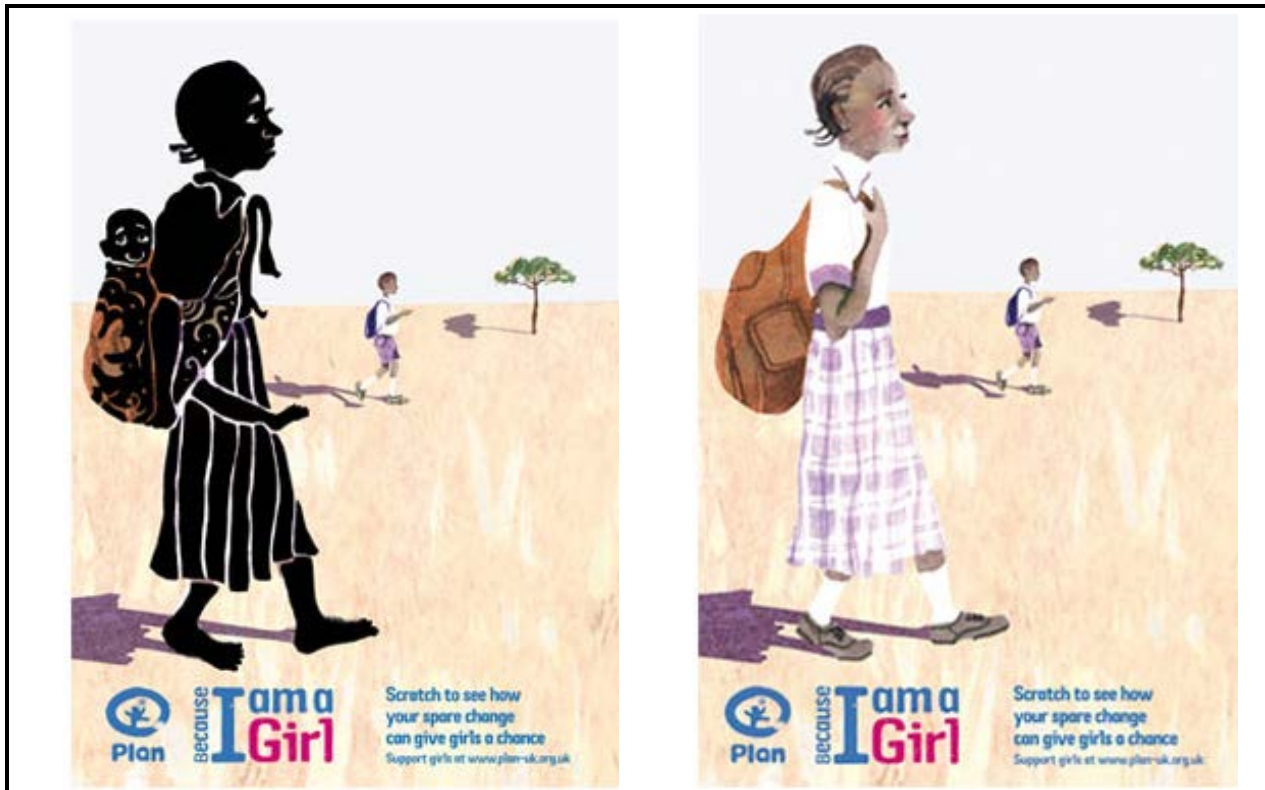
[Reform Studio]

Verduidelik die gebruik van die volgende ontwerpsterme in FIGUUR B hierbo:

- Eklekties
- Getrou aan materiaal
- Minimalisme
- Vorm-volg-funksie
- Hernuwing

(5 x 2) [10]

VRAAG 2: KOMMUNIKASIE DEUR ONTWERP

FIGUUR C: *Because I am a girl (Omdat ek 'n meisie is)*-veldtogplakkaat deur Plan International (Kanada), 2015.

2.1 Bespreek kortliks die boodskap wat die plakkaat in FIGUUR C hierbo oordra.

Verwys na die volgende in jou bespreking:

- Gebruik van kleur (2)
- Die gebruik van visuele beelde in die plakkaat (3)
- Die lettertipe in die slagspreuk van die veldtog ('Because I am a girl') (3)

2.2 Bespreek hoe die plakkaat in FIGUUR C hierbo stereotiperings duidelik weerspieël.

(2)
[10]

VRAAG 3**Beantwoord ÓF VRAAG 3.1 ÓF VRAAG 3.2.**

3.1 Verwys na FIGUUR D en FIGUUR E hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

FIGUUR D: **Rok** deur
Issey Miyake (Japan), 2013.

FIGUUR E: **Pofrok** deur
Emmanuel Nunez (Suid-Afrika), 2015.

Skryf 'n opstel van ongeveer 200–250 woorde (een bladsy) waarin jy FIGUUR D met FIGUUR E vergelyk.

Verwys na die volgende:

- Inspirasie/Invloede
- Vorm
- Patroon
- Kleur
- Avant-garde

(5 x 2) **[10]**

OF

3.2

FIGUUR F: St. Paulus-basiliek buite die Mure (Rome), 4de eeu n.C.

Interieur van St. Paulus-basiliek buite die Mure (Rome), 4de eeu n.C.

FIGUUR G: Notre Dame du Haut deur Le Corbusier (Frankryk), 1955.

Interior van Notre Dame du Haut deur Le Corbusier (Frankryk), 1955.

Skryf 'n opstel van ongeveer 200–250 woorde (een bladsy) waarin jy die antieke klassieke basiliek in FIGUUR F met die kontemporêre kerk in FIGUUR G hierbo vergelyk. Of anders kan jy enige Klassieke gebou (wat jy bestudeer het) met enige kontemporêre gebou vergelyk.

Verwys na die volgende in jou opstel:

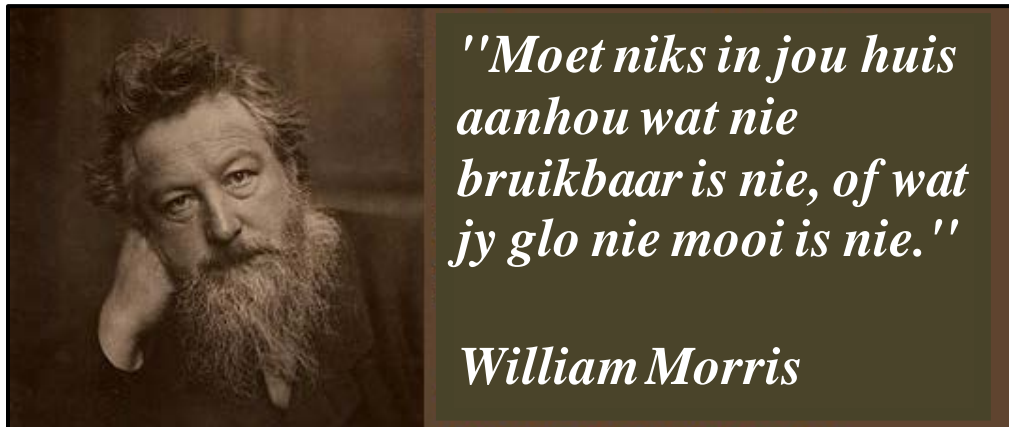
- Funksie
- Struktuur
- Gebruik van lig
- Boumateriaal
- Versiering

(5 x 2) [10]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: ONTWERPGESKIEDENIS**VRAAG 4**

4.1

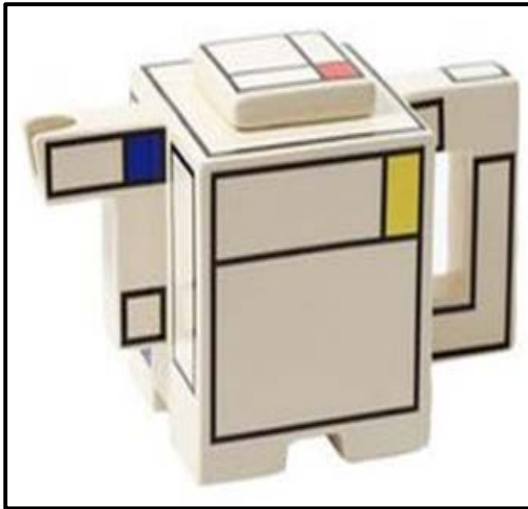

Kies enige TWEE bewegings in die lys hieronder en skryf 'n opstel van ongeveer 400–450 woorde (twee bladsye) waarin jy debatteer of hulle ontwerpe die aanhaling hierbo weerspieël. Ondersteun jou antwoord met verwysing na die doelwitte en stilistiese kenmerke van die bewegings wat jy gekies het. Verwys na ten minste EEN ontwerper van elke beweging en bespreek ten minste EEN ontwerp deur elke ontwerper om jou stellings te ondersteun.

- Kuns en Kunsvlyt
- Rococo
- Skandinawiese Ontwerp
- Antieke Grieks
- Art Nouveau
- Modernisme
- Renaissance
- Dekonstruksie
- Antieke Romeins

(20)

4.2

FIGUUR H: **Worcester-porseleinteeapot** geïnspireer deur Piet Mondrian, De Stijl (Engeland), 1944.

FIGUUR I: **Porseleinteeestel** deur Clarice Cliff, Art Deco (Engeland), circa 1930.

Skryf 'n vergelykende opstel van 200–250 woorde (een bladsy) waarin jy bespreek of die twee ontwerpe hierbo die gevoel van die ontwerpbewegings wat hulle verteenwoordig, weerspieël.

Verwys na die volgende om jou antwoord te ondersteun:

- Inspirasie
- Doelwitte
- Lyn
- Fatsoen
- Versiering

(5 x 2) (10)

TOTAAL AFDELING B: 30

AFDELING C: ONTWERP IN 'N SOSIOKULTURELE/OMGEWINGS- EN VOLHOUBARE KONTEKS

VRAAG 5

Beantwoord ÓF VRAAG 5.1 ÓF VRAAG 5.2.

5.1

FIGUUR J: **Anti-tabakplakkaat** deur die Wêreldgesondheidsorganisasie (Kanada), 2012.

5.1.1 Verduidelik hoe die boodskap in die plakkaat hierbo oorgedra word deur die volgende te gebruik:

- Beeld/Visuele beelde
- Ontwerp-uitleg
- Gebruik van lettertipe (3 x 2) (6)

5.1.2 Skryf 'n opstel van ongeveer 300–350 woorde (een en 'n halwe bladsy) waarin jy die werk van EEN Suid-Afrikaanse kontemporêre ontwerper/ontwerpgroep **EN** EEN internasionale kontemporêre ontwerper/ontwerpgroep, wat sosiokulturele kwessies in hulle werk aanpak, noem en bespreek.

Verwys na die volgende in jou bespreking:

- Doelwitte wat verband hou met die konsep van sosiokulturele ontwerp
- Metodes en prosesse
- 'n Bespreking van EEN voorbeeld wat sosiale verantwoordelikheid weerspieël

Jy mag NIE na enige ontwerper(s)/ontwerpgroep(e) wat jy voorheen bespreek het of ontwerpvoorbeelde wat in hierdie vraestel verskyn, verwys NIE.

(14)
[20]

OF

- 5.2 5.2.1 Skryf 'n opstel van ongeveer 200–250 woorde (een bladsy) vir 'n toeristebrosjyre oor 'n tradisionele handwerkkuns (kunsvlyt) wat in Suid-Afrika beoefen word.

Verwys na die volgende in jou opstel:

- Die tradisionele geskiedenis van die kunsvlyt
- Die waarde van die beoefening van hierdie handwerkkuns (kunsvlyt)
- Funksies
- Materiaal, metodes en prosesse
- 'n Beskrywing van EEN voorbeeld asook die naam/name van die inheemse kultuurgemeenskap of handwerkpersoon wat dit vervaardig het

(10)

- 5.2.2 Skryf 'n opstel van ongeveer 200–250 woorde (een bladsy) oor enige EEN Suid-Afrikaanse kontemporêre ontwerper/ontwerpgroep wat tradisionele kunsvlytmetodes/-materiaal op 'n moderne wyse gebruik en terselfdertyd individue of gemeenskappe bemagtig.

Gebruik die volgende struktuur wanneer jy die vraag beantwoord:

- Naam van die ontwerper/groep en sy/haar/hulle ontwerpproduk(te)
- 'n Gedetailleerde beskrywing van hoe tradisionele tegnieke/metodes en materiaal op kontemporêre ontwerp toegepas is. Verwys na spesifieke voorbeelde om jou stellings te ondersteun.
- Bespreek die sosiokulturele bydrae van die ontwerp(e)

Jy mag NIE na enige ontwerper/ontwerpgroep wat jy voorheen bespreek het of ontwerpvoorbeelde wat in hierdie vraestel verskyn, verwys NIE.

(10)
[20]

VRAAG 6

6.1

FIGUUR K: **Nekstuk** deur Mariana Acosta (Mexiko),
Precious Waste kontemporêre juweliersversameling, 2015.

Precious Waste gebruik materiaal soos PET-bottels, ou CD's, eierhouers, ou boeke, afvalmetaal, tetrapakke, VHS-videobande en papierbuise om dit in waardevolle ontwerpbykomstighede te verander.

6.1.1 Bespreek TWEE kenmerke van volhoubare ontwerp. (2)

6.1.2 Identifiseer en bespreek TWEE tipes materiaal wat jy as 'n volhoubare ontwerper kan gebruik. Verduidelik die volhoubaarheid van hierdie materiaal in jou bespreking. (4)

6.2 Skryf 'n opstel van ongeveer 300–350 woorde (een en 'n halwe bladsy) en bespreek die werk van EEN Suid-Afrikaanse kontemporêre ontwerper/ontworpagentskap of -ateljee en EEN internasionale kontemporêre ontwerper/ontworpagentskap of -ateljee wie se werk volhoubare bronne/materiaal verken en dit in betekenisvolle ontwerpprodukte verander.

Verwys na die volgende in jou bespreking:

- Naam van die ontwerper/ontwerpgroep en sy/haar/hulle ontwerpprodukte
- 'n Beskrywing van EEN voorbeeld
- Transformasie van die volhoubare materiaal
- Die uitwerking daarvan op die omgewing

Jy mag NIE na enige ontwerper/ontwerpgroep wat jy voorheen bespreek het of ontwerpvoorbeelde wat in hierdie vraestel verskyn, verwys NIE.

(14)
[20]

TOTAAL AFDELING C: 40
GROOTTOTAAL: 100